

**Izziņa iebildumiem/ priekšlikumiem par SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS UN DARBA TIRGUS
POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES
2021. – 2027. GADAM**

Nr. p.k.	Lpp.	Esošā redakcija	Iebildumi/ priekšlikumi
	14.	1.8. Jaunpiešķirtās vecuma pensijas vidējais atvietošanas līmenis, % no vidējās apdrošināšanas iemaksu algas valstī 44,0 ≥ 40 ≥ 40 1.9. Vecuma pensiju teorētiskais atvietošanas līmenis (pie 40 gadu nepārtrauktas karjeras) 61 - 51	Priekšlikums saglabāt rezultātīvos rādītājus esošajā līmenī, neskatoties uz to, ka šī brīža situācija liecina par to, ka šāda situācija tiek prognozēta. Strauja rādītāja pazemināšana dod darbspējīgiem signālu, ka viņu pensijas apmērs būs zemāks, līdz ar to, daļa iedzīvotāju nebūs motivēti veikt sociālās iemaksas no visiem ienākumiem.
	21.	Nodrošināt izdienas pensiju shēmu atbilstību vispārējiem valsts sociālās apdrošināšanas principiem un valsts pensiju politikai, izstrādājot tādu centralizētu izdienas pensiju politiku un normatīvo regulējumu, kas: 1) ievēro tiesisko paļāvību esošiem izdienas pensiju saņēmējiem; 2) sadala izdienas pensijas saņēmējus a) grupā, kuriem nodrošina iespēju pārkvalificēties un b) grupā, kuriem nodrošina iespēju pārkvalificēties un kompensē (reālu) paaugstinātu risku dzīvībai un veselībai; 3) izslēdz personas, kuru darba specifika neatbilst minētajiem mērķiem; 4) nosaka, ka visām izdienas pensijām jābūt terminētām; 5) nosaka katrai profesiju (amatu) grupai vienotus izdienas pensijas ieguves un aprēķina kritērijus. Izpildes gads 2027.	Ņemot vērā, ka izdienu pensiju jautājums un neatbilstība pensiju sistēmai ir aktuāls jau pēdējos 10 gadus, lietderīgi būtu samazināt izpildes termiņu līdz 2025.gadam.

	25.	veidojot ģimeniskai videi pietuvinātas pakalpojumu sniegšanas vietas pensijas vecuma personām, veicinot personas pašaprūpes spēju uzturēšanu	Pie pakalpojumu veidošanas kā atbildīgā institūcija jānorāda arī LM (ņemot vērā ANM iekļauto informāciju).
1.	40.	19. Izstrādāt priekšlikumus COVID-19 pandēmijas negatīvās ietekmes mazināšanai ilgtermiņā un pastāvīgu krīzes atbalsta pasākumu ieviešanai	Pie atbildīgajām institūcijām papildus jānorāda Veselības ministrija.
2.	39.	2. Integrēt veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu plānošanu, koordinēšanu un finansēšanu Atbildīgā institūcija: VM, LM, pašvaldības	Iebildums par pašvaldībām kā atbildīgajām institūcijām. Pašvaldību kompetencē neietilpst veselības aprūpes pakalpojumu plānošana, koordinēšana un finansēšana. Šis jautājums jāskata kontekstā ar jauno likumu "Par pašvaldībām", pašvaldību autonomo funkciju - veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana, ar kuru kompleksi jārisina arī šis punkts.
3.	20.	<i>2.3. nodrošinot vienotu pieeju pašvaldību izmaksājamo pamata sociālās palīdzības pabalstu- garantētā minimālā ienākuma pabalsta un mājokļa pabalsta piešķiršanā</i>	Iebildums pret formulējumu, jo jaunais sociālās palīdzības piešķiršanas tiesiskais regulējums rada iespēju pašvaldībām variēt ar mājokļa pabalsta piešķiršanas nosacījumiem un līdz ar to - pabalsta apmēriem (pašvaldības var izvēlēties piemērot vai nepiemērot koeficientus atsevišķām iedzīvotāju grupām, aprēķinot mājokļa pabalstu, un normatīvo maksājumu palielinājumus), kas <u>nerada vienotu pieeju pašvaldību izmaksājamo pamata sociālās palīdzības pabalstu- [..] mājokļa pabalsta - piešķiršanā.</u>

4.	27.	<i>4.7. apzinot sabiedrības vajadzības un ieviešot jaunus sociālos pakalpojumus, pirms tam tos izmēģinot un pārlicinoties par to efektivitāti</i>	Priekšlikums izteikt sekojošā redakcijā: “ <i>sociālo pakalpojumu groza ietvaros, apzinot sabiedrības vajadzības, ieviest jaunus sociālos pakalpojumus, pirms tam tos izmēģinot un pārlicinoties par to efektivitāti</i> ”.
5.	29. un 55.	☐ mājokļa pabalsts, ko piešķir ar mājokļa izdevumiem saistītu izdevumu apmaksai. Laika periodā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2021.gada 31.martam tiek piešķirts atbilstoši likumā un pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajam tiesiskajam regulējumam par dzīvokļa pabalstu līdz 2020.gada 31.decembrim. No <u>2021.gada 1.aprīļa</u> mājokļa pabalsta aprēķināšanas kārtība tiks regulēta nacionālajā līmenī.	Jāprecizē termiņš. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums noteic, ka mājokļa pabalsta jaunais regulējums stājas spēkā no 1.jūlija.
6.	30.	<i>7.2. izveidojot konkurētspējīgu sociālā darba un citu sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaistīto speciālistu atalgojuma sistēmu, tajā skaitā, izstrādājot atalgojuma noteikšanas modeļus, paredzot pamatlikmi un mainīgo daļu, kas nosakāma attiecībā no specializācijas, t.i. nepieciešamajām <u>kompetencēm (kvalifikācijas), pieredzes un atbildības</u></i>	Papildināt 7.2.punktu ar teikuma daļu: “[.] t.i. nepieciešamajām kompetencēm (kvalifikācijas), pieredzes, atbildības, <u>paveiktā darba rezultātu un to novērtējumu pašvaldības sociālajā dienestā.</u> ”

7.	Nav	10.tabula				Iebilstam pret esošajā redakcijā noteikto pakalpojuma saturu un mērķa grupu. Ierosinām noteikt pakalpojuma “ <i>Pansijas pakalpojums</i> ” mērķa grupu sekojošā redakcijā: Pansija nodrošina mājokli, uzraudzību, atbalstu pašaprūpes veikšanā līdz četrām stundām mēnesī, kā arī piedāvā aktivitātes darba prasmju saglabāšanā, atjaunošanā vai apgūšanā, brīvā laika pavadīšanas iespējām, saglabājot patstāvīgas dzīves principus. Ierosinām noteikt pakalpojuma “ <i>Pansijas pakalpojums</i> ” mērķa grupu sekojošā redakcijā: Pilngadīgas personas bez pastāvīgas dzīvesvietas, kurām objektīvas grūtības aprūpēt sevi sociālo prasmju, vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, kurām ir ienākumi un ir motivētas patstāvīgai dzīvei.
		Pakalpojuma veids	Mērķis	Pakalpojuma saturs	Mērķa grupa	
		Pansijas pakalpojums	Nodrošināt sociālo aprūpi un pieskatīšanu ar izmitināšanu	Diennakts uzraudzība un individuālais atbalsts, kognitīvo spēju uzturēšana vai attīstīšana; prasmju un kustību attīstību veicinošas nodarbības; brīvā laika aktivitātes un relaksējošās nodarbības; darba prasmju saglabāšana, atjaunošana vai apgūšana	<u>Pilngadīgas personas ar smagiem funkcionāliem traucējumiem.</u>	
8.	175. 2.pielikums	3) nepilnīga informācija par pašvaldību visu faktiski nodrošināto sociālo atbalstu un nenodrošināta visu pašvaldību sniegto sociālā atbalsta veidu uzskaitē Sociālās sfēras procesu pārvaldības lietojumprogrammā SOPA. Iztrūkst pilnīga un pareiza informācija par pašvaldību nodrošināto sociālu atbalstu un tam izlietoto finansējumu, jo pašvaldību sagatavotie valsts statistiskas pārskati un budžeta dati nemaz nav izmantojami, lai gūtu priekšstatu par pašvaldību faktiski nodrošināto sociālo atbalstu.				Uzskatām, ka šobrīd tiek sniegta pilna informācija SOPA par klientiem piešķirtajiem sociālajiem pabalstiem un pakalpojumiem, tajā skaitā arī pašvaldību nodrošinātajiem. Līdz ar to jau šobrīd ir iespējams gūt priekšstatu par pašvaldību faktiski nodrošināto sociālo atbalstu.

9.	Vispārīgs komentārs	6.2.2 Sociālie pakalpojumi personām ar garīga rakstura traucējumiem	Būtu nepieciešams šo sadaļu papildināt ar nosacījumu, ka personu ar garīga rakstura turpmāk – persona ar GRT) traucējumiem iekļaušanai sabiedrībā un patstāvīgas dzīves nodrošināšanai ir ļoti svarīgi, lai katrā pašvaldībā būtu iespējams nodrošināt ne tikai atsevišķus sociālos pakalpojumus, bet visu šīm personām nepieciešamo pakalpojumu kopumu, nepieciešamības gadījumā tos iepērkot no blakus pašvaldībām. Tikai vispusīgi sociālie pakalpojumi, kurus var savstarpēji kombinēt un mainīt atbilstoši katras personas ar GRT individuālajām vajadzībām, var samazināt iespēju, ka persona, mainoties sociālajai situācijai un/vai veselības stāvoklim, var nonākt VSAC. Personām ar GRT ir ļoti svarīgi būt ar kaut ko aizņemtām un nodarbinātām visu dienu. Ja, piemēram, pašvaldībā, ir pieejams tikai aprūpes mājās un asistenta pakalpojums, bet nav pieejams dienas aprūpes centrs, kur pavadīt laiku pa dienu, tad šādas personas dzīves kvalitāte vienalga būs zema. Savukārt, ja ir dienas aprūpes centrs, bet nav pieejami citi atbalsta pakalpojumi - aprūpe mājās, atbalsts lēmumu pieņemšanā – arī tādā gadījumā personai ir apgrūtināta iespēja patstāvīgi dzīvot savā pašvaldībā, un

			pastāv risks nonākt VSAC. Tāpat ir ļoti būtiski uzsvērt, ka personām ar GRT ir ļoti nozīmīgi, lai vienlaikus ar sabiedrībā balstītajiem pakalpojumiem būtu pieejami kvalitatīvi veselības aprūpes pakalpojumi. Īpaši akcentējama būtu ne tikai savlaicīgas psihiatriskās palīdzības nodrošināšana, bet arī pastāvīgi pieejams psihiatrijas māsu atbalsts, kas sniedz uzraudzību šādām personām dzīvesvietā, nepieciešamības gadījumā apmeklējot tās mājās, uzraugot veselības stāvokļa izmaiņas, medikamentu lietošanu, tādējādi novēršot iespējamās slimības paasinājumus un nokļūšanu stacionārā un nereti arī atkal VSAC. Bez personu ar GRT vajadzībām atbilstošiem un savlaicīgi pieejamiem veselības aprūpes pakalpojumiem nav iespējams nodrošināt patstāvīgu dzīvi pašvaldībā un pietiekami augstu dzīves kvalitātes līmeni.